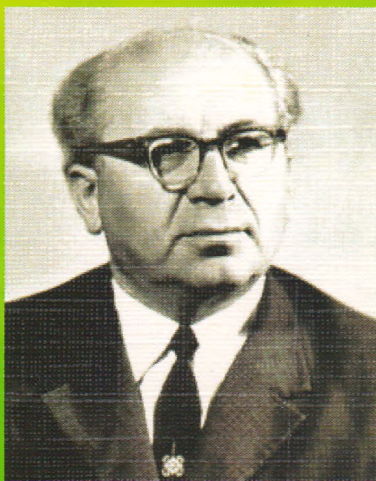

Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
Інститут педагогічної освіти та освіти дорослих НАПН України
Інститут проблем виховання НАПН України
Інститут обдарованої дитини НАПН України
Міжнародна академія педагогічної освіти
Полтавська обласна державна адміністрація
Полтавська обласна рада
Полтавська міська рада
Мала академія наук України
Полтавська обласна Мала академія наук учнівської молоді
Аріельський Університет, Аріель, Ізраїль
Краківський педагогічний університет імені Комісії національної освіти, Польща
Краківська Академія імені Анджея Фрич Молжевського, Польща
Середня школа «Сент-Ендрю», Канада
Національний коледж шкільних керівників, Великобританія

МАТЕРІАЛИ

**Міжнародної науково-практичної конференції
«МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ПРИРОДНИЧИХ
ДИСЦИПЛІН У СЕРЕДНІЙ ТА ВИЩІЙ ШКОЛІ»
(XXIV КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ)**

18-19 травня 2017 року

м. Полтава

Чернігівського національного університету. Вип. 143 / Чернігівський національний університет. Серія: Педагогіка. Т. Г. Шевченка; гол. ред. Київ, 2017. – С. 246–254.

...та розвитку компетентностей вчителів / Г. І. Жара // Вісник Львівського університету. 2017 р.): [в 2 т.] / ред. колегія Львівського університету. Львів, 2017. – С. 248–251.

...умова запобігання виникненню проблем з боку дослідження культури педагогіки / Вісник Львівського ун-ту. Серія: Педагогіка. Львів, 2017. – С. 248–251.

...pracy i rozwoju zawodowego nauczycieli / red.: H. Kwiatkowska. Warszawa: Pedagogiczna ZNP, 2000. – 36 s.

...in teachers: a methodological approach / Jarow. – Rev Educ Res – Vol 61, No 1, 1992. – P. 1–15.

...współczesnej edukacji: Materiały z konferencji naukowych / Kamila Lorek. – Warszawa: Pedagogiczna ZNP, 2000. – 36 s.

**ВІСНУВАННЯ ЗАДАЧ
ПІДГОТОВКИ У ВНЗ**

К. В. Жерноків
Харків, Україна

...Ради Європи звертає увагу на необхідність вдосконалення техніки [1]. Підготовка фахівців повинна бути спрямована на здатність використовувати набуті знання в практичній діяльності.

...підготовки фахівців інженерної справи передбачає виконання комплексного завдання, яке охоплює різні галузі знань і спеціальностей. Для вирішення цієї проблеми, визначити її складові частини та шляхи поставленої задачі може бути корисним аналіз базових освітніх дисциплін. У процесі навчання відбувається під час отримання знань і формування ранньої спеціалізації.

...підготовку є дуже важливою складовою загальноосвітньої підготовки фахівця. Вона характеризується мотивів, цілей, інтересів та діяльності, які виступають як фактори, що впливають на профілю діяльності, який у дев'ятому класі самостійно визначається.

...навчання середньої освіти на основі профілю діяльності, який у дев'ятому класі самостійно визначається.

...з допомогою батьків обрав напрям профільної підготовки, обере ВНЗ за даним профілем освіти, а також не кожен з тих хто отримав таку освіту далі буде працювати в цій сфері. Тому найголовнішим акцентом у профільній підготовці я все ж таки вважаю зберегти якість базової освіти. Це по-перше. По-друге, брак базової освіти при профільній підготовці буде формувати вузького спеціаліста, не здатного до виконання творчих завдань. По-третє, багато людей під час професійної діяльності змінюють її напрям, а добра базова освіта полегшить процес професійної адаптації.

Можна стверджувати, що випускники середньої школи, які отримали кращу підготовку із базових дисциплін, у своїй подальшій роботі мають кращі перспективи до особистісного розвитку, підвищення кваліфікації та навіть перекваліфікації. У підсумку це сприятиме гармонізації особистості, зростанню її «індексу щастя» та такого показника як продуктивність праці. Все, що не шкодить оточуючим та йде на користь певній особі йде і на користь суспільству призводить до суспільного прогресу та зростання добробуту громадян.

Процес підготовки інженерних кадрів потребує створення умов для творчості, розвитку індивідуальності майбутнього спеціаліста. Найкраще творчі здібності формуються під час участі студентів у науково-дослідній роботі, це підвищує мотивацію до отримання базових знань та заточує інноваційну діяльність в освітній сфері. Професійна підготовка інженера має відповідати вимогам виробництва, яке змінюється все швидше. В контексті цього завдання постають, у свою чергу, питання і до викладачів вищої школи контролювати та корегувати глибину базової підготовки майбутніх фахівців.

Таким чином, у процесі своєї роботи, яка має творчу складову, людина весь час стикається із нестачею фундаментальної підготовки і це є той напрям, точка, з якої можна почати працювати на яку можна «перевернути світ».

Література

1. Бюлетень Бюро інформації Ради Європи в Україні. – 2002. – № 9 – с. 30.
2. Грегоращук Ю.В. Характеристика поняття профільного навчання та розкриття його сутності / Ю.В. Грегоращук // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. – 2009. – Вип. 2. – с. 27–39.

КОМПЕТЕНТІСНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ З ПРЕДМЕТНОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ «ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ» НА ФАКУЛЬТЕТІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

А. О. Жиденко
Чернігів, Україна

Згідно Закону України від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку спеціальностей та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» Середня освіта мала код спеціальності 014 за предметними спеціалізаціями, до яких входить шкільний предмет «Основи здоров'я». Але наказом МОН України від 12.05.2016 р. № 506 «Про затвердження Переліку предметних спеціалізацій спеціальності 014... (і далі по тексту)» назва його була замінена на «Здоров'я людини» з кодом 014.14. Важливість і актуальність цього предмету в школі важко переоцінити в зв'язку з соціальними і політичними проблемами в сучасній Україні. Кафедри фізичних основ фізичного виховання, здоров'я і спорту факультету фізичного виховання Чернігівського національного педагогічного університету імені Г. П. Шевченка була видана ліцензія на освітню діяльність у сфері вищої освіти з метою підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю «Здоров'я людини». Заздалегідь співробітниками кафедри був

розроблений увесь пакет документів для ліцензування цієї спеціальності. В навчальному плані, який складався на підставі освітньої програми, було визначено перелік та обсяг нормативних і вибіркових навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, конкретні форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми та засоби проведення поточного і підсумкового контролю. Враховуючи структурно-логічну схему підготовки фахівців, нормативні навчальні дисципліни циклу професійної підготовки подані за такою послідовністю їх вивчення – на першому курсі: Вступ до спеціальності, Психологія, Біологія, Біохімія, Анатомія людини, Основи медичних знань, Загальна теорія здоров'я, Безпека життєдіяльності. Нові інформаційні технології, Педагогіка, Спортивні ігри оздоровчого напрямку та Оздоровча гімнастика та фітнес (три останні – вивчаються з 1 курсу і далі до літньої сесії 3 курсу). На другому курсі вводяться наступні дисципліни – Здоров'я людини, Основи педіатрії, Основи здорового способу життя і культура здоров'я, Фізіологія людини, Біомеханіка рухової діяльності, Основи наукових досліджень. Крім того, взимку і влітку запропоновані зимовий і літній оздоровчо-навчальні збори на 1 та 2 курсах. Наступні дисципліни вивчаються на третьому курсі: Спортивна та патологічна психологія, Вікова анатомія та фізіологія, Фізіологія рухової активності, Основи психовалеології, Гігієна, Рекреаційні види оздоровчої рухової активності, Фізична реабілітація, Фітологія, Методика навчання здоров'я людини, Методика навчання основ медичних знань та проведення санпросвітницької роботи, Теорія і методика фізичного виховання, Оздоровче плавання, Оздоровчі засоби легкої атлетики. На четвертому курсі студенти вивчатимуть наступні дисципліни: Фізіологію вищої нервової діяльності, Психофізіологію, Діагностику і моніторинг рівня здоров'я. Спортивна медицина та лікувальну фізичну культуру, Масаж, Цивільну оборону та Оздоровчі види єдиноборств.

Така послідовність в розподілі дисциплін сприяє вихованню усвідомленого підходу до навчання, формуванню професійних компетентностей у майбутніх учителів Здоров'я людини та фізичної культури. Слід виділити загальні та фахові компетентності, які властиві багатьом дисциплінам професійного циклу. Наприклад загальних компетентностей відносноється: здатність до *аналізу та синтезу* матеріалу наукових і науково-методичних джерел, результатів, отриманих на лабораторних і практичних роботах, даних діагностики рівня фізичної підготовленості школярів і студентів, вміння їх інтерпретувати та визначати напрямки фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи; вміння аналізувати функції нервових структур, порівнювати фізіологічні явища, правильно виділяти причини їх виникнення та робити узагальнюючі висновки; виявляти специфічні взаємозв'язки будови та функції. *Набуття гнучкості мислення* передбачає застосування знань про здоров'я людини в широкому діапазоні можливих місць роботи та в повсякденному житті. *Вміння групової роботи* формується в процесі виконання лабораторних досліджень в групі під керівництвом лідера, при груповому аналізі психічних явищ, під час розв'язання психологічних ситуацій; забезпечення готовності до активної участі у психотренінгах, ролевих іграх в якості лідера, члена команди. Також передбачається вміння здійснювати організаційно-оздоровчо-профілактичної роботи зі здоровими дітьми, забезпечення сприятливих гігієнічних умов та правильної організації життя дітей. *Комунікаційні навички* забезпечують здатність ефективно спілкуватися з учнями та їх батьками, представити складну комплексну інформацію у стислій формі усно та письмово, використовувати інформаційно-комунікаційні технології та відповідні терміни. *Популяризаційні навички* – це здатність мотивувати людей до збереження здоров'я як головної цінності життя, основної умови реалізації фізичних і психічних можливостей та здібностей особистості, вміння спілкуватися з нефахівцями, мати певні навички викладання теоретич-

них знань про здоров'я людини. *Етичні навички* підтримують етичної та естетичної етики для обґрунтування своєї гуманної поведінки та для аналізу моральних ситуацій. *Світлогляд* – це погляд щодо здорового способу життя, своєї позиції в соціумі; дотримання здоров'я, здатність сформувати світогляд щодо здорового способу життя, активне та відповідальне ставлення до процесу здоров'ятворення. Далі розглянемо *специфічні знання та розуміння*, що проявляються в природі й суспільстві та *навички* здорового та соціального здоров'я на рівні здоров'я сучасної людини в змозозможити соціального розвитку дитини; виявлення та оцінку організації навчально-виховних заходів на принципах збереження, розвитку та соціального здоров'я суспільства. *Навички* проявляються у здатності розуміти та використовувати, які є у біології та медицині. *Експериментальні навички* – це здатність проведення, підбору дослідницьких методів, проведення експерименту, опису та критичного оцінювання результатів. *Критичні навички* – це здатність визначення ознак фізичної та розумової втоми, визначення важливості та рухливості нервової системи, визначення значущої ролі першої чи другої сфери діяльності. *Навички* проявляються в *вмінні* розуміти та вирішувати проблеми і задачі, проявляються шлях вирішення як теоретичних, так і експериментальних. *Навички* проявляються в здатності використовувати знання у організації питань освіти та здоров'я суб'єктів навчання. *Навички* проявляються в здатності на підставі емпіричних досліджень визначити компетентностей належать: *ерудиція в оцінюванні* зі здоров'я людини, основних показників відношення природних і соціальних факторів до сформованості уявлень індивідуальності до навчання і самоорганізації у процесі діяльності, до самостійного освоєння цих компетентностей за допомогою майбутнього учителя, а саме – здоров'я.

ВИКОРИСТАННЯ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У сучасному світі змінюються цілі освіти. На перший план виходить формування у учнів знань не тільки у предметній області, а й навички, які забезпечують самостійне освоєння цих компетентностей за допомогою майбутнього учителя, а саме – здоров'я.

знань про здоров'я людини. *Етичні установки формуються* під час роботи з першоджерелами етичної та естетичної думки; використання знання з етики та естетики для обґрунтування своєї гуманістичної позиції, моральної мотивації власних вчинків та для аналізу моральних ситуацій; стимулювання особистості до формування світогляду щодо здорового способу життя, духовного росту, творчої зрілості, активної життєвої позиції в соціумі; дотримання етичних принципів з погляду професійної чесності, здатність сформувати світогляд, що забезпечує створення стійких мотивацій до здорового способу життя, активне та свідоме залучення кожної особистості до процесу здоров'ятворення. Далі розглянемо фахові компетентності. Вони полягають у: *глибоких знаннях та розуміннях*, що проявляються в здатності аналізувати процеси, що відбуваються в природі й суспільстві та впливають на стан фізичного, психічного, духовного та соціального здоров'я населення, у розумінні відображення основних проблем здоров'я сучасної людини в змісті підготовки вчителя. *Навички оцінювання* атомічного розвитку дитини; виявлення його порушення передбачають здатність робити оцінку організації навчально-виховного процесу в усіх видах навчальних складів на принципах збереження, розвитку і зміцнення фізичного, психічного, духовного та соціального здоров'я суб'єктів навчання. *Математичні навички* проявляються у здатності розуміти та вміло використовувати математичні та числові методи, які є у біології та медицині. *Експериментальні навички* передбачають здатність планування, підбору дослідницьких методик, збору та аналізу даних, проведення експерименту, опису та критичного оцінювання отриманих результатів, визначення мінімальних та максимальних «порогів» фізичних навантажень для осіб різного віку та ступі, ознак фізичної та розумової втоми; виявлення типу ВНД за показниками сили, витривалості та рухливості нервових процесів, а також в залежності від переважаної ролі першої чи другої сигнальної систем. *Здатність розв'язувати широке коло проблем* і задач проявляється шляхом розуміння їх фундаментальних основ та використання як теоретичних, так і експериментальних методів; вміння вирішувати проблеми щодо формування загальнолюдських цінностей. *Обчислювальні навички* проявляються у здатності використовувати відповідне програмне забезпечення для вирішення організаційних питань освітньої та вихованої роботи, спрямованої на збереження здоров'я суб'єктів навчального процесу; прогнозування фізичної нездатності на підставі емпіричних розрахунків. Крім того, до фахових компетентностей належать: *ерудиція в області* основних цілей і завдань діяльності фізичної з здоров'я людини, основних психічних функцій та фізіологічних механізмів звідношення природних і соціальних факторів у становленні психічного здоров'я, сформованості уявлень індивіда про себе, самосвідомість та самооцінку; *здатність до навчання* і самоорганізації у вивченні фахових дисциплін; до планування своєї діяльності, до самостійного освоєння нових областей, використовуючи набуті знання.

Засвоєння цих компетентностей забезпечить ефективність та результативність майбутнього учителя, а саме – здоров'я учнів.

ВИКОРИСТАННЯ ПРОЕКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ В ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ХІМІЇ

Є.С. Запорожець
Суми, Україна

У сучасному світі змінюються цілі освіти у зв'язку з переходом на нові освітні стандарти. На перший план виходить формування та розвиток навчальної діяльності та набуття учнями знань не тільки у предметній галузі, а й формування інтелектуальних навичок, які забезпечують самостійне оволодіння знаннями з різних навчальних